

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองของคนให้มีคุณภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาก็คือมุ่งพัฒนาเยาวชนให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ขั้นพื้นฐาน สามารถพัฒนาความคิด วิเคราะห์ปัญหา มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อการพัฒนาตนเองและดำรงชีวิตในแนวทางที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองและสังคม (บุญทิพย์ สุริยวงศ์, 2544 : 64) ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องเน้นความมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือกันจัดการศึกษาให้ได้ มาตรฐานเพื่อเตรียมคนให้มีคุณลักษณะ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี ซึ่งนั่นคือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและทัดเทียมกันทั่วประเทศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 : แนวทางการจัดการศึกษา ที่มุ่งประ โยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยระบุไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยที่กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ มาตรา 24 ที่กำหนดไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้

ไปพร้อมกัน จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 24-33)

การดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวข้างต้น ต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการก็ถือว่าเป็นงานหนึ่งซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาจะปรากฏชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานในโรงเรียน (บุญทิพย์ สุริยวงศ์. 2544 : 65) นอกจากนี้ งานวิชาการยังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ โดยดูที่ผลผลิตการศึกษา คือ ตัวนักเรียนว่ามีคุณภาพเพียงใด เป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมหรือไม่อย่างไร โรงเรียนจะมีชื่อเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากงานอื่น ๆ ในโรงเรียนที่เป็นงานสนับสนุนและเป็นงานที่มีความสำคัญอันดับรอง ผู้บริหารและครูจึงควรให้ความสนใจและทุ่มเทให้กับการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุดด้วย (ทองสุข รวยสูงเนิน. 2540 : 19) จากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริม และสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูผู้สอน จัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป (รุจิรี ภู่อาระ. 2545 : 57)

ในขณะที่การบริหารงานวิชาการได้ชื่อว่าเป็นงานหลักและเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนและ โรงเรียน แต่จากผลงานวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียนของเขตการศึกษา 11” ในวารสาร สภาการวิจัยแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 พบว่า ด้านผู้บริหารมีปัญหาเรื่องการไม่ได้รับการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และไม่บริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง ไม่มีอำนาจในการบริหารอย่างสมบูรณ์ และประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ด้านครูผู้สอน มีปัญหาเรื่องครุมีหนี้สิน ขาดแคลนครู บางสาขาวิชา ครูสอนไม่ตรงกับวิชาที่เรียนมา ไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการ

ของท้องถิ่น ไม่สามารถสอนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร สอนไม่เต็มที่ และไม่ได้รับการพัฒนาอย่างค่อเนื่อง ด้านผู้เรียนมีปัญหาเรื่องไม่ตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง มีปัญหาครอบครัวขาดความรัก ความอบอุ่นจากผู้ปกครอง อ่าน – เขียน และใช้ภาษาไทยได้ต่ำกว่าระดับชั้น และขาดระเบียบวินัยในตนเอง ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน พบว่ามีเนื้อหาสาระมากเกินไป การเรียนการสอน ไม่เป็นไปตามแผนการสอน หลักสูตรที่นำไปใช้ไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมาย หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ การดำเนินการวัดผลไม่เป็นไปตามหลักวิชาและหลักสูตร ขาดศักยภาพในการพัฒนาคน ด้านอุปกรณ์ ขาดสื่อการเรียนการสอนและ สิ่งอำนวยความสะดวก มีความสะดวก มีปัญหาเรื่องแหล่ง เรียนรู้ที่จำเป็นของ โรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่ไม่เพียงพอ และไม่ได้มาตรฐาน ขาดแคลนวัสดุฝึก อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ กระบวนการแสวงหาความจริง หรือการค้นหาคำตอบ อย่างมีระเบียบแบบแผน และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน การจัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรายงานต่อสาธารณชน การพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนในการ ใช้เทคโนโลยี การจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (วิวัฒน์ สุวรรณอภิชน. 2546 : 1-2) สอดคล้องกับ วิเศษ จินวงศ์ (2544 : 32) ที่กล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนในระบบ โรงเรียนว่า ทุกระดับการศึกษา เรียนแต่วิชารู้เฉพาะในหนังสือและถูกกำหนดด้วยตารางสอนและห้องเรียน การพัฒนาคนจึงไม่เอื้อให้คนมีคุณสมบัติ มองกว้างคิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงาน และเชี่ยวชาญชีวิต วิธีการเรียนการสอนไม่เน้นให้ผู้เรียน ได้คิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ทำให้ผู้เรียนขาดคุณสมบัติช่างสงสัย และใฝ่หาคำตอบ ครูผู้สอนเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน นอกจากนี้ยังขาดการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ครูยังมีอำนาจสูงสุดในชั้นเรียน สำคัญว่าตนเองรู้มากที่สุด ถูกที่สุด ผู้เรียนมีหน้าที่รับและทำตามที่ครูบอก สถานศึกษาจึงไม่เป็น โรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่เป็น โรงสอน กระบวนการเรียนรู้จึงเป็น กระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นทุกข์ อึดอัด และเบื่อหน่าย เพราะการเรียนการสอนเน้นเนื้อหาสาระ การสอบและคะแนนสอบเป็นสิ่งพิพากษาความสำเร็จ ทุกคนจึงเครียด ขาดความสุขในการศึกษา พร้อมกันนี้ โรงเรียนยังไม่สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ขาดความสัมพันธ์กับชีวิตชุมชน ห่างไกลจากธรรมชาติ ครอบครัวและชุมชน ไม่มีโอกาสร่วมคิดร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมจำเจซ้ำซาก ขาดการฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และการอบรมบ่มนิสัย การเรียนเน้นการท่องเนื้อหา ทำตาม

คำสั่งครูขาดการคิดแบบวิทยาศาสตร์และไม่ได้รับการปลูกฝังให้ภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและชาติ และ ตลอดระยะเวลาในโรงเรียน ผู้เรียนขาดการอบรมขัดเกลาให้เป็นผู้พากเพียร เรียนรู้ สู้งาน ยึดมั่นในความสุจริต ทั้งกาย วาจา และใจ จึงทำให้คุณธรรม จริยธรรม และสุนทรียภาพไม่เกิดแก่ผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (<http://smallschool.obec.go.th/>) มีภารกิจหลัก คือ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และในปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 32,879 แห่ง ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวเหล่านี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กคือมีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา 10,877 แห่ง และในจำนวนนี้ เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็กมาก กล่าวคือมีนักเรียนตั้งแต่ 60 คน ลงมา ถึง 1,766 แห่ง ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ คือ นักเรียนมีคุณภาพการเรียนค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์โดยเฉพาะสื่อและเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร และโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกล่าวคือมีการลงทุนค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วนครู:นักเรียน ซึ่งตามมาตรฐานต้อง 1 :25 แต่สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก อัตราส่วนครู : นักเรียน เท่ากับ 1 : 8 –11 เท่านั้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 114 โรงเรียน และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์การศึกษาระดับชาติ (National Test) ประจำปีการศึกษา 2548 ในส่วนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2548 ข : 9) ปรากฏว่า วิชาภาษาไทย นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 41.50 วิชาคณิตศาสตร์ นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 40.15 วิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 38.39 และ วิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 34.66 ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วปรากฏว่าโดยส่วนมากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับคุณภาพค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างกันของระบบการบริหารจัดการของแต่ละสถานศึกษารวมไปถึงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนแต่ละคนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินด้านการปฏิรูปการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2547 :

32) ที่พบว่า ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนไปเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่สามารถทำการวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้ และยังไม่สามารถประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่วนสถานศึกษายังมีรูปแบบและกระบวนการใช้แหล่งเรียนรู้ไม่ชัดเจน และต่อเนื่อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องยังมีน้อย

สภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ยังไม่บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและเมื่อพิจารณาถึงโรงเรียนขนาดเล็กด้วยแล้วสถานการณ์ยิ่งน่าเป็นห่วงมากขึ้นจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1-2 ประสงค์จะทำการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการบริหารงานวิชาการของแต่ละโรงเรียนว่า มีปัญหาอื่น ๆ อีก นอกจากนี้ในประเด็นใดบ้างเป็นสำคัญ เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลและเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการให้กับโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละแห่ง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการและเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ใน โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและ รายด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 71) รวม 12 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศการศึกษา
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา

9. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. ด้านการส่งเสริม สนับสนุน งานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1 – 2 ในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 1,837 คน จากจำนวนโรงเรียน 114 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 114 คน ครู 697 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,026 คน (กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2548 ก : 1)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 88 คน ครู จำนวน 245 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 280 คน รวมทั้งสิ้น 613 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แล้วกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan . อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 41)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น
 - 3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.1.2 ครู
 - 3.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 71)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการ หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่ทำให้การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2. โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
3. โครงการยกระดับคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้สำหรับ โรงเรียนขนาดเล็ก ให้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพสูง ในเรื่องของ คุณภาพนักเรียน กระบวนการเรียนการสอน และ การบริหารจัดการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
4. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา จำนวน 114 โรง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
5. ความคิดเห็น หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของ โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในโครงการยกระดับคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 114 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
7. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 114 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
8. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการคัดเลือก และแต่งตั้งให้ทำหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกตำแหน่งยกเว้นตำแหน่ง ผู้แทนครู และ ผู้บริหารสถานศึกษา ของ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 114 โรงเรียน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชนซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษา พัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางพัฒนางานด้านวิชาการ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกัน การแบ่งส่วน ราชการภายในสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีห้องที่รับผิดชอบการบริหารและการจัดการศึกษา ได้แก่ อำเภอวาปีปทุม

อำเภอบรบือ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอนาเชือก อำเภอนาคู และอำเภอขามศรีสุราช จังหวัดมหาสารคาม มีผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้บังคับบัญชาราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนา งานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY